

Agreement on Sharing Waters in the Cauvery Basin

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಣ್ಣಪ್ಪಾಸ್ತಿ ಗಾರೆ (ಹುಲಯೂರುದುಗ್ರ).—ಆ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ 50 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ರುಜು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂದೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರನ್ನು 1974ನೇ ಇನ್ನಿಯೇಳಾಗಿ, ಮಾರ್ತಾಸ್ ಮಂತ್ರು ಮೇಂಪಾರು ನಕಾರಾಗಳ ಒಷ್ಟಂದ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ನಾರ್ಥಿಕ ವಿಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನ್ನು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ನಿರ್ಣಯ ಮಾನ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಮಾನ್ಯವಾದುದು ಮಂತ್ರ ಅತುರಾವಾದುದು ಎನ್ನುವದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೊಂದು ದಿವಸ ಕೆಡು 1974ರ ಅವಧಿ ಸಮಾಪ್ತಪುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಚ್ಯಾಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗಾರೆ.—ಹೋದರ ಅಧಿವೇಷನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಷಯ ಬಂದಿ ನಾವು 52 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಅದಕ್ಕೆ ನಿಕಿ ಹಾಕಿದ್ದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಗೆ ಬಂದಾಗ ಹೇಮಾಪತಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕ್ಷಯಿಸಿನ ತರತಕ್ಕ ಅತುರಾದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 1924ನೇ ಒಷ್ಟಂದ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಂಡ್ ಅಣಿಕಟ್ಟಿನ ಮೇರ್ಲಾಗ್ರಾದಲ್ಲಿ ಲಿಂಚ್‌ಪ್ರೋಲ್ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಮೇನ್‌ಚೆನ್ನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ನಾವು ಭಾರಿ ಅತಂಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೇ. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಪರಿಸಿತಿ ಬಂತು. ಒಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕಷ್ಟವಾದಿತ್ತ ಎಂದೂ, ಒಂದಿಲ್ಲಿದ್ದೇ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಹೋಗಿದ್ದು ಎನ್ನುವ ಇಕ್ಕಟ್ಟನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು ಮಾನ್ಯ ವೀರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಬಹಳ ಇಕ್ಕಟ್ಟನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವದರಿಂದ ಗುಟಕಾಗಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ನಂದಭಾವಿದೆ, ಗುಟಕಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಣಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಮಾನ್ಯ ತನ್ನ ಬನಪ್ಪನವರೂ ಮಂತ್ರಿ ಇತರ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪಿದೇ ತಾವು ಸಭೆಯನ್ನು ಬಂದು ಗುಪ್ಪಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೂಲ ಮುಂದಾಗಿದ್ದೆಂದ್ದು ತಮ್ಮ ನೆನಿಗೆ ತರುವಂತಹ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ತದನಂತರ ಗುಟಕಾಗಿ ಸಭೆ ನಡೆದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳು ಅದುವು. ಅಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪ್ರಕಾರವೇ ನಡೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದರೆಡು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಓಫಿಷಾರಿಕವಾಗಿ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಂತ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು ಈ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರಾರ್ಮಾಣಿಕವಾದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ನೆಮಗೆ ಹೋರಬಹೇಯಿಲುತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಕೂಡ ಸರಕಾರ ಪಾರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸಿ ಹುದು ಎಂಬ ಸದುದ್ದೆ ಇಡಿದೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತು. ಆಗ ಕಾವೇರಿ ಮಂತ್ರು ಕೃಷ್ಣ ನಿದಿಗಳ ವಿಚಾರ ಏರದನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ರಿಸೋರ್ಸನ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಕಾರ್ಯ ನಾಧನೆಯಾಗಬಾರವೆಂಬ ಮನೋಭಾವನೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣತ್ತದೆ. ರಿಸೋರ್ಸನ್ ಕಮಿಟಿ ಕೆಲವು ಮುಂದುವರೆಯು ಶ್ರೀರಾಘವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಜಾಗ್ರತ್ತ ಒಂದು ನರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವರುವಂತೆ ಕಾಣುವಿದ್ದಿಲ್ಲ.

3-00 P. M.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member is going into the merits. The simple question before me is whether a motion under rule 146 should be admitted. The importance and other things are not relevant here. The notice is not admitted and so it is not the time to make a speech.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗಾರೆ.—ತಾವು ಹೇಳುವ ರೂಲನ್ನು ನಾನು ಒದಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಪರಿಮಿತವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I know the importance of this question.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗಾರೆ.—ಹಿಂದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ಸಂಖನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇಕ್ಕಟ್ಟನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಚರ್ಚಗೆ ತೋರುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುವುದು.....

MR. SPEAKER.—I am concerned with the rules.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—This is a burning issue of far-reaching consequences to this State. ನಾನು ಬೇಕಾದರೆ ರೂಲಿಗ್‌ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಹಳ ಪಾರ್ಪಾಯಿವುವಾದ ಎಷ್ಟುವಾಡ್‌ ರಂದ ನರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲು ಒಚ್ಚೆ ವಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ರೂಲಿಗ್‌ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಇಂಥ ದಿವಸ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ತಮಗೆ ಕನ್ವೀನಿಸ್‌ ವಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ಯಾವರೀತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದಂಬಿದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅತಾರ ಮಾಡಬಾರದು.

MR. SPEAKER.—If the hon. Member has got any authority in support of his argument he can show it to me.

I may assure the hon. Member that I share the anxiety of the hon. Members who have signed the notice. There is absolutely no doubt about the importance of the subject. But the question is whether the regular work before the House should be set aside and procedure should be given to this matter. This matter has come up before the House off and on and it will again come whether this notice is admitted or not. The point is whether this notice can be admitted. The hon. Member can cite authorities in favour of admitting this notice, if he has any. Sub.rule (iv) of rule 148 says that such a motion can be admitted only if it is a matter of recent occurrence. If he has any authorities to cite. I shall examine them and shall only be too willing to admit the notice. I shall try to interpret the rule very liberally so as to admit the notice.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—This is an important matter of very recent occurrence.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಹಿಂದೆ ಈ ನಭೇಯಿಲ್ಲ ಇದು ಒಚ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ರಿಷೋಫ್ಸ್‌ನೆ ಕರ್ಮಾಂಶ ಮಾಡಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು, ಇದರ ತೀವ್ರಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ವಿಂದು ವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಂಬಿದ ಕಡ, ಹಾರಂಗಿ ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಚಿಂಡರ್ ಕರೆದಿದ್ದು ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೀಳಿ ನಿರಾಕರಣ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಅದ ನಂತರ ಅವೈತು ವಿನಾ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

MR. SPEAKER.—Whether the Resources Committee have expressed their inability to do it, I have no report before me. I cannot accept the assumptions of the hon. Member.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನಾನು ಅಧಾರಿಂಬ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರೆ ತೀವ್ರಾನವೇ ಮಾರ್ಪಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

SRI K. H. PATIL.—Instead of making members rely on authorities, a competent Speaker like you, Sir, may set a good example by laying down a precedent for the future generations to come. The hon. Member Sri Nanje Gowda has now made out a case in the interest of the State and if there are no ruling of the previous Speakers in this behalf, it is up to you, Sir, to set a good example by giving a ruling which will open the eyes of the Government.

MR. SPEAKER.—The hon. Member Sri Patil wants me to set up a precedent. I will be quite willing to do it because that will give me

some credit. But I am bound by the rules. I cannot disobey the rules and if I disobey the rules, that will be wrong. So, my hands and feet are tied down. Under this rule 148 a motion can be admitted only if it is a matter of recent occurrence. This is a matter which has continued from 1924 and will continue up to 1974. The hon. Member made a reference to the Resources Committee. I do not know what they have done. I do not know whether they have submitted a report. If the report is there, there can be some discussion on it. The hon. Member Sri Nanje Gowda may wait till the report is out. If the report justifies a motion like this, he may rest assured that I shall be only too willing to admit such a motion.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಆ ಸಾಂಸ್ಕರಿಕ ಪಾರಮಂಬುಷಿವಾದುದೆಂಬುದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಹೋದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕರಿಕ ಕೌಟ್ಯ ಅದು ಇದೇ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆ ಅಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೋನ್ ಅದ್ದು ರಾಖಿಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದರ ಅಗ ಇಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೀ ವಿಷಯದ ತೀರ್ಥಾನವೇನಾಯಿತು? ಅಧಿಕಾರ ಅಧಿವಾದ ಅರ್ಥಪೂರ್ವ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದ್ದ ಸಾಂಸ್ಕರಿಕ ವಿನಾಯಕ ಅಗ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ವಿದ್ವಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಲ್ಲ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧಿಕಾರ.—ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ತೆಗೆಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನಾಬೈಪು, ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆನು ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಕಾದರೂ ನಡೆಯಿತ್ತಿವೆ. ಮುಕ್ಕನು ಮುರಿಯುವದರಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಕುಚೀಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಏಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಹಿಂದೆ ಇದರ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿರ್ಹಾಗಿ ಇದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯ, ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಗ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿರ್ಹಾಗಿ ಅನಂತರ ನಾವು ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಾತ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಅಮೃತಸುಖಫಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಹಗುರವಾಗಿ ಕೈಬಿಡುವದಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಿಲ್ಯೂಸ್ ವರ್ಗೈರಾಗಣ ಒಂದುಪ್ರದಾದರೆ ಅವಗಳಿಸಿದೂ ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ಹೇಳಿದುಕೊಂಡು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—I heard the hon. Member saying that I have to give my ruling on a matter raised previously. I shall find out what is the position; whether I had promised a ruling and whether that motion lapsed because of prorogation, etc. I shall find out the position.

As regards the second point, I think he said something which probably he did not mean because he is not a person to say such a thing. He said that there would be some dire consequences. Well, such an attitude is not good in a House of Legislature. Parliamentary democracy requires that debates are to be carried on under the provisions of the Constitution and the Rules and, therefore, subject to rules and constitutional provisions hon. Members may rest assured that full and complete scope would be given to them to discuss it subject, of course, to rules. After all, what is it that distinguishes this House from a rabble? Debate means you say something and the other side replies; the other side says something and you reply to it, of course all within the provisions of the rules, and after that same decision is taken. Therefore in a civilised society and particularly in parliamentary democracy hon. Member should not raise such a question.

ತೀರ್ಥೇ ಎನ್. ಹುಡ್ಡಿಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಇದರ ಪಾರ್ಮುಖ್ಯತೆ ಎಪ್ಪಿಡೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತಳದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಬಲ್ಲರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಅಗೋರೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಇದರ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಿ ಇದರ ಒಂದು ತೀವರಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಚೆಕ್ಕಿಕರ ಕರ್ಮಾಣಿಯನ್ನಿಂದ ಪೂತ್ತು ಒಂದು ರಿಷೋನ್‌ನ್ನು ಕರ್ಮಾಣಿಯನ್ನಿಂದ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಇದರ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂದು ಇದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಅದರೆ ಆ ಸಮಾಂತರಾನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಅದರೆ ಅವುಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. 1974ನೇ ಇಸವಿಯೋಳಾಗಿ ನಾವು ಹಾರಂಗಿ, ಕಂಬಡಕದ ಮಾತ್ರ ಕವಿನಿ ಹೇಳುವಾಗೆ ನಾವಿಗಳ ಏರಿನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದ್ದರೆ ನಾವು ಆ ಏರಿನಲ್ಲಿ ನಮಗಿರುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿದೆ. ಅದಕಾರಣ ನಾವು ಆ ನಮ್ಮು ಹಕ್ಕನ್ನು ಆ ಅವಧಿಯೋಳಗೇ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಅಂದಿಯ ಅಭ್ಯರಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಮಂಭಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಆ ಅವಧಿಯನ್ನು ವುದರೋಳಿಗೆ ನಾವು ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪಾರ್ಮಂಭಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಉಳಿತ್ವದಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯವಂತಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಿನಗಳು ಕಳೆದಂತರ್ಲು ಜನರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾತ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು, ಅತಿ ಜರೂರಾದದ್ದು ಮಾತ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಾರ್ಮುಖ್ಯ ಯುಳ್ಳದ್ದೂ ಅಗಿರುತ್ತದೆ, ಅದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಇದನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ಪಾರ್ಮುಖ್ಯತೆ ವಾದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೆಗ್ಗಿಕಾಪುದರ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಭಾಧ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಮೈತ್ರಾನಿ ಕಾವೇರಿ ಜಳಾಶಯದ ಬಗೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಿ ಪ್ರಜೆಯು ಅತುರತೆ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗೆ ಇಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೇ ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಕಿಂತಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಾವು ಇಲ್ಲದೂ ಫಿನ್ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇದು ವೆಚ್ಚಗಳ ಅವಧಿ ಎಷ್ಟೇ ಪಾರ್ಮುಖ್ಯವೇದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದಿನೇ. ಇನ್ನೂ ಏರಡಿವರೆ ವರ್ವೆಗಳವರೆಗೆ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಇರಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಶಾಸನ ಸಭೆಯು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ಬಿಷಂದದ ಅವಧಿಯನ್ನಿಂದ ಹೊಗಿದ್ದೀರುತ್ತಿದ್ದು. ಅಗಾಗೋರೆ ಎಷ್ಟೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾವಿನಿ ಜರಾತಯ ರಚನೆಗೆ 24 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕು. ಆಗ ನಾಲ್ಕೂ ಘರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖಚಿತವಾದಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಒಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ಪೂರ್ವಸಚೇಕೆಂದು ಇಂಜಿನಿಯರಿಗಳು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗೆ ಫಿನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾಗೆ ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿ ಮುಳ್ಳಿಯೂ ಹಿಂತಿಗೆದರೆ ಹೇಗೆ? ಅದ್ದರಿಂದ ತಾವಾಗಿಯೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿಷಣ್ಯವಾನು ಈ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದು ಒಂದು ತೀವರಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೋದ ಸಾರಿ ಈ ಚರ್ಚೆ ಅದಾಗೆ ಒಂದು ರಿಷೋನ್‌ನ್ ಕರ್ಮಾಣಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಿಂದ ಫಿನ್ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇದರ ಬಗೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ನಿಷಣ್ಯವಾನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರ್ಲಿ. ಹೇಗಾದರೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಗೊಳಿನುವುದು ಯಾವಾಗ! ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಿರಿಗೂ ಇದರ ಬಗೆ ಪಾರ್ಮುಖ್ಯವೇ, ಅತುರತೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಬಿಂಬಿಸೋ ಅದ್ವೈತರಿ ಕರ್ಮಾಣಿಲ್ಲ ಇಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳಿ, ಲೀಡರ್‌ರವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ. ಇದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಜಾ ಅತುರತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಳದು ಇದನ್ನು ತೆಗ್ಗಿಕಾಪುದರಿಸಿದ್ದು.

ತೀರ್ಥೇ ಎನ್. ಎ. ಜೇನ್‌ಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ತೀರ್ಥೇ ಹುಡ್ಡಿಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತಕ್ಕ ವಿಶೇಷ ನಿಷಣ್ಯ ಇಡೀ ಮೈತ್ರಾನಿ ಒಂದೊವರೆ ಕೋಟಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದು. ಆ ಪಾರ್ಮಂಡಿಂದ ಬಿಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಿ ಸದಸ್ಯನೂ ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಈ ಬಗೆ ಸಮಂಜಸ ಖಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. 1924ನೇ ಆಗ್ರಹಿತ್ಯಾಂತ 1974 ರಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗು ಇದುವರಗೆ ಫಿನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ? ಗೊರಳು, ಹಾರಾಗಿ, ಹೇಳಬಿ ಇವು ಇವು ಯಾವುದೂ ಅಗಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಏಷ್ಟು ಈ ಸಭೆಗೆ ಫಿತಕ್ಕೆ ಹೇಗೆನ್ನುತ್ತಿರ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಫಿನ್ ಭಾಗ್ಯ ಬಂದಿತ್ತು ಎಂದು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಇದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದು ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. You are the custodian of this House and you should protect the rights of the members of this House. The people outside expect more from you and so instead of strictly and technically adhering to the rules

of procedure you should give your ruling in such a way that it will give an opportunity to the people to express their grievances through their representatives here and hence I request you to make provision for it or allow the special resolution to be moved in this House.

Mr. SPEAKER.—I heard the hon. members Sri Hutchmasti Gowda and Sri Channe Gowda. Probably they require some clarification regarding what I have already said. The importance of this problem is not underestimated. Its importance is there not only in this House, but it was present in the previous Assemblies and of course its importance will be realised by the Assemblies to come after the 1972 elections. It is not that I do not realise its importance. My only anxiety is that I should be doing something within the four corners of the rules. So far as the form in which a motion should be presented is concerned, it has to be presented in a form acceptable under the rules and then I shall be too glad and too happy to accept it. When the hon. member met me in my chambers he told me that probably the Resources Committee are concluding their deliberations shortly. Of course, they are bound to do it. After the publication of the Report, if a new situation were to arise, I assure the hon. Members that I will be the first person to admit the Resolution. Hon. Members should exercise some patience till the reports of the Committees are published. I am sure, these reports, would be useful to the hon. Members to throw some more light on the situation. Otherwise, the same old points and arguments are likely to be repeated. I will be very eager to give the Hon. Members an opportunity to talk on this subject as soon as the reports are published. With this clarification, I think, the hon. Members will feel satisfied and wait till the reports are out.

ಶ್ರೀ ಐಡ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ, ರಿಪೋರ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಈ ಸಭೆ ಒಬ್ಬ ಅಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಪಾರುಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವತ್ತಿನ ಉದ್ದೇಶ ಇದ್ದೆಂದು, ಏನೆಂದರೆ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಹಣ ಇಡಕ್ಕೆ ಉದಗಿನಿ ಕೆಲಸ ಪಾರುಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಇರಾಬೀಗಳೂ ದರ್ಶಿ ಲಿಫ್:F ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಇಡಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಆತ್ಮರಾತ್ಮರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಪಾರುಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು. ರಿಪೋರ್ಟು ನಭಯ ಮಾಡಿದೆ ತಂದು, ಅವರು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ವೆನಿನರ್, ಚೆರ್ರೊಮನ್ ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದ ವತ್ತಿ. ನಮಿತಯು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಹೀಗೆ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಿರುತ್ತದೆ? I take a challenge: let them show me the deliberations of the committee ಇನ್ನು ಏಧಾನ ಸೈಧಧ ಮಾಡಿದೆ ಬಂದು ಕೊಡಬೇಕು. ಇವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?

Mr. SPEAKER.—Senior members like Sri H. M. Channabasappa and Sri H. Siddaveerappa are there on the Committee. I don't think it is fair to say that the Committee is not carrying on its deliberations.

ಶ್ರೀ ಐಡ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲ್ಲ. ಅಂಥ ಸವಸ್ಯರ ಸಲಹೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲ 82 ಪರೋಸೆಂಟು ರೂತಾಧಿ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—Now take up the next item in the agenda.